

Державне агентство лісових ресурсів України
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ЛІСИ УКРАЇНИ»
(ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Філії «Поліський лісовий офіс»
ДЕРЖАВНОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО
ГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЛІСИ
УКРАЇНИ»

Віталій КОШИМАК

« 29 » 01 2026 р.

ПРОГРАМА НАВЧАННЯ
працівникам Клесівського надлісництва
філії «Поліський лісовий офіс» ДП Ліси України»
щодо виявлення , охорони та моніторингу рідкісних , зникаючих та занесених до
Червоної книги України видів флори та фауни на території лісового фонду .

(Документ розроблено і оприлюднено на виконання вимог індикаторів 6.4.6 FSC®
стандарту системи ведення лісового господарства для України
(FSC-STD-UKR-01.1-2024 V 1-1)

Ця програма визначає порядок проведення навчання власного персоналу та підрядників , а також інформування зацікавлених сторін задля запобігання збору , полюванню чи відлову рідкісних та тих , що перебувають під загрозою видів на території лісового фонду Клесівського надлісництва..

1. Заходи з виявлення рідкісних та тих , що перебувають під загрозою видів.

Заходи з виявлення типових та унікальних типових природних комплексів , місця зростання та поселення рідкісних та таких , що перебувають під загрозою зникнення видів тваринного і рослинного світу декларуються під час проведення базового та безперервного лісовпорядкування . У протоколах першої та другої лісовпорядних нарад обов'язковим є відображення проєктованих та реалізованих робіт щодо реалізації вищезазначених заходів.

З метою системного обстеження лісових територій і виділення унікальних природних комплексів , місць зростання та поселення рідкісних та таких , що перебувають під загрозою зникнення видів тваринного і рослинного світу , цикл досліджень поділяється на 4 етапи :

1. Попередній (камеральне обстеження території);
2. Початковий (рекогносцирувальне обстеження території);
3. Основний (стаціонарні дослідження);
4. Додатковий (уточнення , коригування отриманих результатів).

Роботи з виявлення рідкісних та тих , що перебувають під загрозою видів мають проводитись із залученням фахівців відповідних профілів науково-дослідних установ України.

Роботи виділення та моніторингу рідкісних видів флори та фауни проводяться системно щорічно протягом вегетаційного періоду. Звіт подається раз на рік у грудні місяці.

2. Навчання працівників Клесівського надлісництва.

Навчання може проводитись на нарадах лісової охорони , зборах трудового колективу філії.

Навчання власних працівників також може проводитись за участі фахівців відповідних профілів науково-дослідних установ України.

За результатами обов'язково повинен складатись протокол засідання з відображенням списків присутніх.

3. Навчання працівників підрядних організацій.

Під час проведення тендеру щодо надання послуг у лісовому господарстві , обов'язково у технічну документацію додається умова щодо декларування підприємцями дотримання вимог FSC національного стандарту. В подальшому це має бути відображене у договорі . Навчання працівників організації щодо запобігання збору , полюванню чи відлову рідкісних та тих , що перебувають під загрозою , видів проводить інженер ОЗЛ.

4. Інформування представників зацікавлених сторін та сторін чий інтереси зачеплено.

Інформування представників зацікавлених сторін та сторін , чий інтереси зачеплено щодо виявлених рідкісних та тих , що перебувають під загрозою видів , а також про запобігання їх збору , полюванню чи відлову проводиться шляхом розміщення відповідної інформації на офіційному сайті та сторінці фейсбук Клесівського надлісництва

5. Відповідальність за проведення навчання.

Контроль за вчасним проведенням навчання працівників , підрядників , а також за інформуванням представників зацікавлених сторін та сторін , чий інтереси зачеплено у Клесівському надлісництві покладено на відповідального за лісову сертифікацію.

Список червонокнижних і зникаючих видів, що можуть трапитись на території лісфонду
Клесівського надлісництва

№	Вид українська назва	Вид латинська назва	Загрози
Комахи			
1	Бражник мертва голова	<i>Acherontia atropos</i>	Рубка лісу, хімічні обробки лісів, знищення підліску
2	Жук-олень	<i>Lucanus cervus L.</i>	Рубка лісу
3	Красуня діва	<i>Calopteryx virgo L.</i>	хімічне та органічне забруднення води, гідротехнічне будівництво, меліорація
4	Ведмедиця велика	<i>Pericallia matronula L.</i>	Рубка лісу, хімічні обробки лісів, знищення підліску, встановлення електричних ліхтарів у лісі
5	Ведмедиця-господиня	<i>Callimorpha dominula (L)</i>	Рубка лісу та чагарників, викошування трав, застосування пестицидів, посилення рекреаційного навантаження на біотопи
6	Подалірій	<i>Iphiclides podalirius</i>	Рубка лісу та чагарників, викошування трав, застосування пестицидів, посилення рекреаційного навантаження на біотопи
Птахи			
7	Лелека чорний	<i>Ciconia nigra (L.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
8	Балабан	<i>Falco cherrug</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
9	Гоголь	<i>Bucephala clangula (L.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
10	Баранець великий	<i>Gallinago media (Lath.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
11	Беркут	<i>Aquila chrysaetos (Linnaeus)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
12	Голуб-синяк	<i>Columba oenas L.</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
13	Крех середній	<i>Mergus serrator L.</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
14	Гуска мала	<i>Anser erythropus</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
15	Дятел білоспинний	<i>Dendrocopos leucotos (Bechst.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
16	Жовна зелена	<i>Picus viridis L.</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
17	Журавель сирій	<i>Grus grus</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
18	Сапсан	<i>Falco peregrinus Tunst</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
19	Сорокопуд сирій	<i>Lanius excubitor L.</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму
20	Лунь лучний	<i>Circus pygargus (L.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
21	Лунь польовий	<i>Circus cyaneus (L.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
22	Лунь степовий	<i>Circus macrourus (S.G.Gmelin)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
23	Очеретянка прудка	<i>Acrocephalus paludicola (Vieill.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
24	Підорлик великий	<i>Aquila clanga Pall.</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
25	Підорлик малий	<i>Aquila pomarina C.L.Brehm</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння

26	Сич волохатий	<i>Aegolius funereus (L.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
27	Скопа	<i>Pandion haliaetus (L.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
28	Сова болотяна	<i>Asio flammeus (Pontop.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
29	Сова бородата	<i>Stris nebulosa Forster</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
30	Пугач	<i>Bubo bubo (L.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
31	Шуліка чорний	<i>Milvus migrans (Bodd.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
Ссавці			
32	Вухань бурий	<i>Plecotus auritus</i>	Рубка лісу
33	Вечірниця руда	<i>Nuclatus noctula</i>	Рубка лісу
34	Видра річкова	<i>Lutra lutra L.</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму
35	Горностай	<i>Mustela erminea</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму
Рослини			
36	Булатка довголиста	<i>Cephalanthera longifolia (L.) Fritsch</i>	Рубка лісу, зривання для букетів
37	Верба лапландська	<i>Salix lapponum L.</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму
38	Верба чорнична	<i>Salix myrtilloides L.</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму
39	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis (L.) Rich.</i>	Руйнування місць зростання, негативний вплив рекреації та лісовпорядкувальних робіт, зривання на букети.
40	Журавлина дрібноплода	<i>Oxycoccus microcarpus Turcz. Ex Rupr.</i>	Рубка лісу ,осушення боліт, видобуток торфу, пожежі, що виникають під час літньої посухи
41	Зелениця Цайллера	<i>Diphasiastrum zeilleri (Rouy) Holub</i>	Рубка лісу, витоптування, збирання пагонів для оформлення букетів та вінків
42	Зозульки (Пальчатокорінник) м'ясочервоні	<i>Dactylorhiza incarnata (L.) Soo</i>	Рубка лісу, осушення боліт, видобуток торфу, пожежі, що виникають під час літньої посухи
43	Зозульки Фукса	<i>Dactylorhiza fuchsii (Druce) Soo</i>	Рубка лісу, осушення боліт, видобуток торфу, пожежі, що виникають під час літньої посухи
44	Коручка болотна	<i>Epipactis palustris (L.) Crantz</i>	Рубка лісу осушенню боліт, надмірному рекреаційному навантаженню та нищівному збиранню квітів для букетів
45	Коручка темно-червона	<i>Epipactis atrorubens (Hoffm. Ex Bernh.) Schult.</i>	Рубка лісу осушенню боліт, надмірному рекреаційному навантаженню та нищівному збиранню квітів для букетів
46	Коручка чемерниковидна	<i>Epipactis helleborine (L.) Crantz</i>	Рубка лісу осушенню боліт, надмірному рекреаційному навантаженню та нищівному збиранню квітів для букетів
47	Лілія лісова	<i>Lilium martagon L.</i>	Рубка лісу , інтенсивне збирання рослин на букети, викопування цибулин
48	Любка дволиста	<i>Platanthera bifolia (L.) Rich.</i>	Рубка лісу, збір квітів і заготівлю бульб, руйнація природного середовища внаслідок господарської діяльності.
49	Любка зеленоквіткова	<i>Platanthera chlorantha (Cust.) Reichenb.</i>	Рубка лісу, збір квітів і заготівлю бульб, руйнація природного середовища внаслідок господарської діяльності.
50	Пухирник малий	<i>Utricularia minor L.</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму
51	Росичка середня	<i>Drosera intermedia Hayne</i>	Рубка лісу,осушення та освоєння боліт.

52	Смілка литовська	<i>Silene lithuanica</i> Zapal.	Рубка лісу, витоптування і зривання рослин
53	Плавун річний	<i>Lycopodium annotinum</i> L.	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму

НА ТЕРИТОРІЇ КЛЕСІВСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА ЗАБОРОНЕНО ЗБІР, ПОЛЮВАННЯ ЧИ ВІДЛОВ РІДКІСНИХ ВИДІВ ФЛОРИ ТА ФАУНИ.

Відповідальність за охорону і збереження рідкісних, зникаючих та віднесених до Червоної книги рослин і тварин несуть лісничі підприємства.

Начальник Клесівського
надлісництва _____

Олександр ПРОХОР